

Warszawa, 11.01.2023

Adresaci:
Sz.P. Anna Moskwa
Minister ds. klimatu i środowiska

Szanowna Pani Anno Moskwa,

Pod koniec roku 2019 Polska przesłała ostateczną wersję Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu (KPEiK) na lata 2021-2030 do Komisji Europejskiej. Zgodnie z ustaleniami na poziomie Unii w roku 2023 ma być prowadzony proces aktualizacji krajowych planów na rzecz energii i klimatu tak, aby do czerwca 2024 roku przesłać ich ostateczne wersje. W związku z powyższym proponujemy w jak najszybszym terminie zorganizowanie spotkania z organizacjami pozarządowymi, które pozwoliłoby określić w sposób szczegółowy proces konsultacji tak, aby miał on charakter partycypacyjny, a nie przybrał jedynie formę opinii do już gotowego dokumentu. W grudniu 2022 roku Komisja Europejska wydała „Wytyczne dla państw członkowskich dotyczące aktualizacji krajowych planów w dziedzinie energii i klimatu na lata 2021–2030” i zgodnie z tymi wytycznymi przygotowanie KPEiK na lata 2021-2030 powinno poprzedzić **przeprowadzenie szeroko zakrojonych i włączających konsultacji ze społeczeństwem obywatelskim, władzami lokalnymi, partnerami społecznymi i zainteresowanymi stronami z sektora na wczesnym etapie procesu.**

Jednocześnie podpisane pod listem organizacje pozarządowe, od lat zajmujące się tematyką energetyczno-klimatyczną, zwracają się z propozycją do Pani Minister nawiązania współpracy służącej jak najlepszemu przygotowaniu zaktualizowanej wersji **Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu do roku 2030**. Niestety dla większości z naszych organizacji termin spotkania realizowanego w grudniu 2022 roku w ramach Wieloletniego Programu Współpracy Ministra Klimatu i Środowiska z Organizacjami Pozarządowymi w sprawach energii nie był dogodny. Uważamy jednak, że podjęcie takiej współpracy staje się pilne, gdyż pierwsza wersja robocza zaktualizowanego KPEiK ma być przedłożona do 15 marca 2023 roku, a jego projekt do czerwca tegoż roku. Uważamy, że podjęcie takiej współpracy będzie dla obydwu stron korzystne.

W wytycznych określono także inne „zasady i dobre praktyki w zakresie aktualizacji krajowych planów na rzecz energii i klimatu”, a mianowicie:

- **ustalenie wyższych poziomów ambicji w celu przyspieszenia ekologicznej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej** oraz wzmocnienia odporności systemu energetycznego zgodnie z prawem o klimacie, pakietem „Gotowi na 55” oraz planem REPowerEU. Szczególną uwagę należy poświęcić energii odnawialnej, efektywności energetycznej, bezpieczeństwu energetycznemu i ograniczeniu emisji gazów cieplarnianych;
- wzmocnienie planowania w ramach KPEiK, aby zapewnić sprawiedliwą i uczciwą transformację, mającą na celu złagodzenie skutków społecznych i wpływu na zatrudnienie, rozwiązanie problemu niedoboru siły roboczej i umiejętności,

zmniejszenie ubóstwa energetycznego oraz zapewnienie dostępu do podstawowych usług dla wszystkich i po przystępnych cenach;

- przedstawienie krajowych założeń i celów, w tym dotyczących finansowania, określających konkretne ścieżki redukcji emisji do 2030 r. i 2050 r., zgodnie z długoterminowymi strategiami krajowymi;
- włączenie celów związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu i odzwierciedlenie ich w pięciu wymiarach zaktualizowanego KPEiK
- określenie założeń i celów w zakresie redukcji emisji metanu oraz uwzględnienie zwiększonych celów, jak również środków w zakresie łagodzenia zmiany klimatu i przystosowywania się do niej w sektorach użytkowania gruntów, leśnictwa i rolnictwa, w odniesieniu do emisji CO₂ i emisji innych niż CO₂ oraz pochłaniania dwutlenku węgla;
- wykorzystanie synergii między agendą energetyczną i cyfrową w celu uruchomienia transformacji cyfrowej systemu energetycznego;
- wzmocnienie wymiaru badań, innowacji i konkurencyjności, w szczególności w odniesieniu do konkretnych celów i założeń, przy jednoczesnym uwzględnieniu dywersyfikacji zdolności produkcyjnych i rozwoju umiejętności w celu przyspieszenia przejścia na czystą energię;
- zacieśnienie współpracy regionalnej jako integralnego aspektu krajowych planów, w szczególności w odniesieniu do wymiaru bezpieczeństwa energetycznego, w celu określenia spójnej polityki i rozbudowanej solidarności;
- zbadanie synergii między założeniami, celami i wkładami oraz politykami i środkami w ramach pięciu wymiarów unii energetycznej.

W nawiązaniu do tych zasad przypominamy naszą wizję transformacji energetyczno-klimatycznej jaka powinna dotyczyć Polski, którą zatytułowaliśmy „Cztery wymiary transformacji energetyczno-klimatycznej Polski”. Wizja ta znajduje się w załączniku do listu. Będziemy wdzięczni za pozytywne ustosunkowanie się do naszej propozycji i przesyłamy jednocześnie życzenia szczęśliwego Nowego Roku dla Pani Minister i wszystkich pracowników ministerstwa, **mając nadzieję na owocną współpracę w interesie naszych dzieci i wnuków.**

*W imieniu sygnatariuszy,
dr Wojciech Szymalski*

Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju

Sygnatariusze listu:

Koalicja Klimatyczna, tj.

Fundacja Aeris Futuro, Bo Miasto, Fundacja Client Earth – Prawnicy dla Ziemi, Fundacja Compassion In World Farming Polska, Fundacja Ekologiczna Arka, Fundacja Ekologiczna Zielona Akcja, Fundacja EkoRozwoju, Fundacja GAP Polska, Fundacja Na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju, Fundacja Otwarty Plan, Greenpeace Polska, Fundacja Instytut na rzecz Ekorozwoju, Klub Gaja, Dolnośląski Klub Ekologiczny, Polski Klub Ekologiczny – Koło Tychy, Polski Klub Ekologiczny – Okręg Mazowiecki, Polski Klub Ekologiczny – Okręg Pomorski, Pracownia na rzecz Wszystkich Istot, Stowarzyszenie Ekologiczne Eko-Unia, ProVeg Polska, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne „Wspólna Ziemia”, Społeczny Instytut Ekologiczny, WWF Polska, Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, Zielone Mazowsze, Center for Clean Air Policy (członek wspierający)

oraz

Fundacja Promocji Pojazdów Elektrycznych

Instytut Zielonej Gospodarki

HEAL Polska

Warszawski Alarm Smogowy

Adres:

ul. Nabelaka 15 lok. 1
00-743 Warszawa
Polska

Kontakt:

Telefony: 22 851-04-02, -03, -04
Faks: 22 851-04-00
E-mail: ine@ine-isd.org.pl